

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Învățământul istoriei.

(Io.) Pe lângă învățământul religiunii în școlile populare, putem dice, cel mai ponderos obiect de învățământ este, studiul istoriei

E cunoscută tuturor inscripția de pe frontispiciul templului dela Delphi: *cunosc-te pe tine însuși*, de-asemena și frumoasă definițiune a istoriei prin marele cetățen roman Cicero: *istoria este magistra vieții*.

Nu e de lipsă să analizăm până în cele mai mici detaiuri însemnătatea acestor două sentințe de aur ale filosofiei vieții. Ele sunt atât de clare și atât de mult comprobate prin întreaga viață popoarelor și a singuraticilor chiar, încât a le mai și analiza până în detaiuri, ar fi numai perdere de timp...

Da, așa ar fi pentru un popor între împrejurări sociale și politice mai favorabile decât noi poporul român de sub coróna regelui Sântului Ștefan. Da, așa ar fi pentru un popor, care nu este amenințat în toate ținuturile de pericolul desnaționalizării sale, cum suntem noi amenințați de molochul magiarizării și de ispita demoralizării prin viața de stat și socială decăzută și coruptă de cei ce au aceste două puteri în mână aici la noi în patrie.

Nu așa stă însă lucrul la noi în Ungaria. La noi totul e putred, totul e minciună.

Nimic nu e prezentat în adevărata sa valoare, nici în starea sa adevărată, până chiar și lucruri pe cari totă lumea le vede altcum, le vede în starea lor adevărată și reală.

Și pentru ce această prezentare falsă a lucrurilor din partea celor ce au puterea în mână? Pentru-ce atâta negare a adevărului? Pentru-ce atâta minciună?

Pentru-că adevărul nu-l pot suferi, căci dacă l-ar pute suferi, atunci ar trebui să ne facă și nouă dreptate, ar trebui să ne recunoască și pe noi de egali cu ei, dându-ne și nouă aceleași drepturi politice cari le țin de prezent numai pentru ei.

Așa însă, negând adevărul, și lumea din afară neputându-se orienta totdeauna bine asupra stărilor noastre ascunse, trece peste noi la ordinea ținuturilor și ei își fac treburile mărgave neconturbate, cu mijloacele cele mai condamnabile, er poporul nostru necunoscându-și încă bine originea, puterea de care dispune și destinațiunea sa în viitoriu în concertul celorlalte popore mai luminate, nu-i poate împedea.

Până acolo au ajuns detentorii puterii de stat și a celei sociale dela noi, încât de un timp încôce răspândesc minciuna nu numai pe căi private, ci chiar și în mod public, așa dicând oficios.

Dovadă comunicatele cele multe despre diferite afaceri publice despre cari se raportază prin foile magiarojdane.

Ba, mai mult. Cei ce am avut nefericirea ori fericirea (nefericirea pentru-că ne-am petrecut cele mai frumoșe ținuturi ale vieții între dușmanii nămului nostru, deși fără voia noastră; fericirea, căci am avut ocaziune a cunoaște armele cu cari vrea dușmanul nostru să ne nimicească încă din cea mai fragedă și mai nevinovată etate a vieții), de a studia la școle magiare, am avut trista ocaziune de a ne convinge, că în școlile magiare, poate cu puține excepțiuni, minciuna și calumnia se propune de pe catedră chiar.

Cine nu și va fi aducând aminte de minciunile cele grosolane, ce se propun cu deosebire despre originea noastră negându-ne adevărata ei sorginte? Cine nu și va fi aducând aminte de expunerea perversă a faptelor eroilor nostri naționali? Cine nu și va fi aducând aminte de batjocorirea tuturor evenimentelor istorice, prin cari am fost și noi, fără voia stăpânilor nostri, ridicați la demnitatea de om, și numai în mică parte și de cetățeni, dar și aci, numai ca indivizi, nici decum însă și ca națiune, abia putându-ne dobândi prin forța împrejurărilor nefavorabilelor ceva libertate de conștiință pe terenul religios.

Noi trebuie însă să spunem adevărul. Trebuie să arătăm lumii origi-

nea noastră, puterea noastră și destinațiunea noastră.

Acosta am făcut-o și până acum, dar cu mai mult succes pentru străini, decât pentru noi înșine.

Străinii știu cine suntem, de unde ne tragem; ba au vădit și puterea noastră și destinațiunea noastră.

Dovadă scrierile noastre istorice, faptele eroilor nostri pe câmpul de luptă și ridicarea teritoriului unei părți locuite de noi, vorbim despre români în general, la regat.

Nu așa de bine însă se cunoaște pe sine poporul nostru din părțile de dincoace de Carpați.

Nu, căci stăpânitorii și asupritorii lui, atât cei din trecut, cât și cei de azi, nu i-au spus nici odată adevărul, er lui nu i-a fost permis a-l cânta, și astfel i-a fost imposibil și însuși a-l afla.

Popoului nostru din aceste părți nu i s'a spus adevărul despre originea lui din partea asupritorilor lui din cauza, ca nu cumva deșteptându-se în el conștiința despre mărirea acelei origini, să se deștepte din somnul cel de moarte și cercându-și puterile să pretindă și el drepturi politice egale cu acei asupritori ai sei. Și acesta s'a urmat consecuent în toate afacerile noastre publice și private când am venit în atingere cu acești oameni fără conștiință și fără de lege.

Dar toate minciunile lor au fost desvelite și adevărul a eșit la ivelă ca soarele de după nori.

Trebuie însă să recunoștem, ca și aci, ca și în multe alte privințe numai în parte e meritul nostru.

De multe ori numai forța împrejurărilor externe ne-au deșteptat din letargia, și numai îmboldiți ore cum din afară am început a lucra la deșteptarea noastră, la ridicarea edificiului nostru cultural național și apoi a celui politic.

Ceea ce n'am făcut însă până acum, trebuie să facem în viitoriu și începutul avem să-l facem în școlile noastre populare la propunerea studiului istoriei arătând tinerei generațiuni

originea sa, puterea sa, și încurajându-o pentru ajungerea unui viitor mai fericit decât ne-a fost trecutul și ne este prezentul.

Trebuie să convingem pe poporul nostru despre adevărul exprimat atât de frumos din partea vestitului romanier și poet magiar Mariuțiu Jókai că: „Pentru națiunea, carea a cădută în luptă, mai există înviere; dar națiunea care cade în timp de pace, nu învie mai mult”.

Trebuie să deșteptăm conștiința națională în toate păturile societății noastre; trebuie să arătăm popoului nostru, ce și câtă putere zace în el, pe care dacă ar folosi-o la timp potrivit și înțelepțește, câte n'ar pute câștiga pentru binele său și al patriei sale; trebuie să-l încurajăm și să-l întărim speranța într'un viitoriu mai strălucit, ca astfel să folosască trecutul și prezentul pentru ridicarea viitoriului; trebuie să-i arătăm virtuțile și scăderile strămoșilor nostri, ca să știe trage învățăturile cuviincioase din ele; trebuie să-i arătăm și armele dușmanilor nostri, cu cari cercă a ne nimici, ca astfel cunoscându-le, la timp potrivit să se potă apăra și susține cu totă demnitatea ce i se cuvine, fără însă de a ataca pe nimeni.

Am cădută în multe lupte până acum, dar er am înviat; trebuie însă să ne ferim de a cădea în timp de pace, demoralizându-ne și recădând er în întunerecul nesciinței, căci atunci am perit pentru totdeauna și nu vom mai învia.

Acestea învățătorilor nostri la începutul anului școlar pentru orientare în interesul viitoriului nostru național.

Nouă ferii parlamentare. Abia s'au întrunit bieții deputați, abia au ținut câteva ședințe și etă că au și obosit. În ședința din 12 l. c. în care altceva n'au hotărât, decât că n'au suspendat dreptul de imunitate al lui Podmaniczky în cestia Kasits, au votat nouă ferii parlamentare și adevărat până în 24 Septembrie.

FOIȚA.

Femeia română

de

Carmen Sylva.

(Urmare și fine.)

III.

Maria Putoianca, fiica popoului, a însoțit pe tatăl său în toate luptele sale contra Turcilor. Ea a fost prinsă și dusă la Constantinople. Sultanul voia să o vadă. „E adevărat, îi duse el, că tu ai ucis un Turc cu propria ta mână?”

„Nu un Turc, ci dece! și-mi pare rău că n'am ucis o sută, atâta abia ar ajunge pentru a răsbuna mărtea unui părinte!”

Sultanul fu așa de mulțumit de acest răspuns, că-i dădu libertatea.

Bunica unuia din aghiotanții nostri a vădit tând pe bărbatul său pe ulițele Bucureștilor. Ea luă pe cei unsprezece copii ai săi, merse la Constantinople și a înghințiat în calea Sultanului; privirea ace-

stui a fost atrasă de câră aceste douăsprezece persoane în doliu mare. El o cercetă și o întrebă ce pute să facă pentru ea?

— Eu cer capul pașei, care a pus să asasineze pe bărbatul meu.

Sultanul îl dădu.

Un proprietar voia să facă o hotărnicie nedreptă, prin care moșia sa se mărea și despoia pe țărani. El a câștigat pe primar și pe câțiva oameni ai subprefecturii, înjugă patru boi la un plug și începu a trage brazda de hotărnicie.

Țăranii erau adunați toți într-o pădure vecină și priveau la această despoiere înclătându-și pumnii.

De odată o femeie, cu copilul în brațe, eși din mulțime se aruncă înaintea boilor, puse copilul la picioarele lor și strigă

— Vor merge peste el înainte de a face această nelegiuire!

Raporturile între femeia proprietarului și țărance sunt câte odată încântătoare.

Ele se duc la ea când voiesc, o îmbrățișează ca pe o soră și-i cer o flăcă roșie din grădină, o garoflă spre a o pune în cap, un bujor cu care să frică obraji și bărbia în loc de suliman, când merg la horă, — jocul de

Duminecă. Ele nu se hotărâsc a servi, căci acesta le-ar înjosi, și această ocupație o lasă unguricilor și țigancelor. Independența este pentru ele un lucru sfânt, chiar în meserie. O femeie ceru proprietarului scânduri pentru a face siceriu bărbatului său, dar îi aduse 60 de bani pentru a avea aerul că i le plătesce.

Spațiul îmi lipsesc pentru a povesti tot ce am vădit în timpul războiului.

Un nenorocit băiat, pe care l'am îngrijit în baraca mea în timp de 4 luni, muri în brațele mamei sale în momentul când eu ieșiam din sală. Ea începu a suspina și a țipa. O domniță îi puse cu blândețe mâna pe umăr și-i duse: „Nu țipa! Noi am voi să nu scie regina pentru câteva césuri mărtea fiului tău!”

Ea tăcu pe loc.

Eu le-am vădit cântând pe bărbatul lor până la șanțurile dela Plevna, prin obuzurile tunurilor pentru a le aduce puține fructe sau rufe, și încă căutându-l din spital în spital când află că era rănit, stând în picioare la căpătâiul lui și nopți, fără a îndrăzni măcar a se pune jos.

Cu părere de rău mă las de a povesti în amănunțimi în „Revue des Revues”, nu-

merosele și încântătoarele întâmplări ce se găsesc în cronicari și acele pe cari le-am vădit cu proprii mei ochi. Eu n'am putut să arăt, decât spicuind, pe femeia română de prin vecuri. N'am putut decât să ridic un mic colț din vëlul acestei istorii așa de însemnat. Aș pute umplea un volum mare povestind moravurile și obiceiurile țăranei, a acestei ființe răbdătoare și devotate, care lucrăză la câmp vara, și erua la meșteșug. Ea tóree, cósă, brodează costume mărețe cari strălucesc de albeță și de color armonioșe la rațele sôrelui strălucitor. Ea nu zimbesce decât rar și se vestejesce repede, sub povara muncii prea grele și sub povara mulțimei copilor.

Seriositatea sa e impunătoare și atingătoare în același timp, când nu se schimbă în asprime, ceea-ce se întâmplă câte odată țărancelor bogate, cari apasă greu pe cele sărace și n'au milă de chinurile lor. Pe de altă parte ele se ajută între ele în chipul cel mai mișcător. Când o familie are mulți copii, femeile sterpe a satului și-i împărtășesc. Ele numesc pe copii adoptați: copii de suflet.

Dacă această țară există încă, în urma atâtor invazii, femeilor li se datoresce. Ele au fost pădătorii limbei, religiei, tradițiilor sale. Sunt o grămadă de legende, de

Cheltueli pentru alegerile dietale. Guvernul a luat în budgetul pro 1897 suma de 25,000 fl., drept cheltueli pentru alegerile proxime. În anul 1892 a fost în budget numai 16,000 fl. Actualul ministru de finance declară însă că cu toate acestea s'au cheltuit în acel an 30,000 fl.

Răsboinicul Apponyi. Duminica trecută a ținut partidul național-apponyist o șgomotă adunare în Ipolság, sediul cotelui Hont, care pôte fi socotită drept o declarație de rășboiu înversunat partidului liberal și guvernului. Au vorbit acolo mai mulți corifei ai partidului, dar mai aplaudat a fost Apponyi, dela care se așteptau acum declarațiuni categorice în urma scriilor diferite ce circulau asupra-i, că adevărat s'ar retrage de pe arena politică lăsând pe membrii partidului său în voie liberă de a fuziona cu ori și care alt partid. Cestia fuziunii a fost obiectul principal al vorbirii lui. Ță ce a ăis despre acestă:

„Rog pe toți soții mei de principii a nu-și risipi forța prin o meșitare asupra fuziunii sau a pacificării; unicul nostru gând să fie a ne pregăti de luptă și a fi rezistenți în luptă. Ceea-ce se numește fuziune și ce se pretinde dela noi sub acest titlu, nu e altceva decât o *depunere a armelor, o capitulare*. Cine voiesce grație, poftescă și mērgă acolo, pe mine însă nime nu mē va vedē în fruntea aceluia urât conduct“.

E clar deci că Apponyi nici nu va fuziona, nici nu va repăși de pe terenul politice, ci din contră intră într'un nou foc cu mai mare propusuri și cu mai multă rēvnă

Adunare de țărani în Viena. Duminică s'a ținut în Viena prima adunare de țărani din Austria, sub presiul lui Kielmansegg, fiind de față și vice-primarul Lueger. Dece mii de țărani au participat la adunare. S'au pertractat cu deosebire chestii agricole, și s'au înaintat la parlament proiecte de resoluție.

În numele guvernului, Kielmansegg deschide ședința și declară în numele ministrului de agricultură conte Ledebur, că guvernul totdeuna va sprigini și promova interesele clasei țărănești. Vorbesce apoi în chestii economice. — După el vorbesce Lueger, la început în chestii agricole, apoi referēză în chestia contractelor comerciale și ajungēnd la reînnoirea pactului, se ridică cu vehemență contra Ungariei, face propunere în sensul căreia pactul cu Ungaria numai atunci e a se renoi, decă vor ridica în mod considerabil cuota magiară, și vor da garanță, că contractul vamal și comercial, ce eventual se va încheia, Ungaria îl va ținea în mod cinstit. În fine adunarea se ocupă cu idea înființării unei bance de stat austriace.

Sorțea Sultanului. Oficiul „Nemzet“ publică sub acest titlu un articol, care dacă exprima vederile cabinetului

în cestiunea orientală, este merit a face senzație. Ță un pasagiul din acel articol:

„În cele din urmă ăile s'a lansat de-odată scirea în foile din Europa, că toate cabinetele au început a se ocupa în mod serios de cestiunea detronării Sultanului. Acēstă veste a revocat fără îndoială în memoria multora istoria lui Abdul Aziz, precum și catastrofa dela 1876 care a pus capăt atât stăpânirii cât și vieții lui. Presa oficioasă a grăbit a desmînți acēstă scire, dar lucrul stă astfel, că opinia publică mai ușor este aplicată a crede scirei, decă desmînțirii. Nu numai în Constantinopol, dar în întreaga împărăție turcescă este situație aceea, că în fie care moment se pot desfășura cele mai neașteptate evenimente. Iritațiunea a ajuns la culme în urma turburărilor din Asia-mică, Creta și Constantinopol și acēsta nu numai la supușii creștini ai Sultanului, ci și la Mohamedani. Partidul Turcilor tineri își continuă agitațiunile, atât în lăuntru țării, cât și în afară, ăr pe partea Turcilor bătrâni nemulțămirea este întocmai atât de mare ca și pe partea celor tineri.

Rusia și Erancia vor susține statul quo până la un moment mai favorabil scopurilor rusești, ăr interesele politice austro-ungare externe reclama aceiași atitudine. În Germania însă se pôte observa, că opinia publică a luat o direcție dușmănoasă Sultanului și sfătuito-rilor aceluia, ăr presa engleză pretinde din ăi în ăi, ca imperiile să pună odată capăt dominațiunii infirme a Sultanului Abdul Hamid. „Standard“, organul lui Salisbury pretinde fără încunjur, ca să fie pus un alt Sultan pe tronul Turciei.

Tonul acesta al foilor engleze devalvază prețul resonementelor foilor continentale cari lucră în interesul păcii. Cum sunt astădi împrejurările, nuse va mira nime dacă într'o bună dimineță, — care nici nu mai este întocmai departe, — trezindu-se lumea, va auzi o veste analăgă ca cea dela anul 1876 despre cele întemplate la Constantinopol.

Oficiul „Nemzet“ pune deci în vedere o apropiată detronare a Sultanului E greu a constata întru cât pôte fi articolul din cestiune inspirat din părțile competente politice. Caracteristic firesce este. că vienezul „Fremdenblatt“ — tot organ oficios — n'are nici o scire de combinațiuni de aceste.

Programul militar pentru primirea împăratului Austriei.

Ministrul român de rășboiu a stabilit următorul program — așa ăis program militar — pentru primirea M. Sale Împăratului Francisc Iosif;

În ăiua de 15 Septembre întreaga divizie I-a din corpul I de armată va fi aședată în linie de bătaie la frontieră, în apropiere de Verciorova, în așa mod ca să pôte fi vedută de Împăratul Austriei din tren. La intrare în gara Virciorova, o companie

cu musică și drapel va face onorurile militare. O baterie va da 101 salve în momentul intrării trenului în gară. La oprirea trenului în gara Virciorova, d' general comandant al corpului I de armată, avēnd la stēnga sa pe comandantul Statului major al corpului I, va prezenta M. S. Împăratului Francisc Iosif și tuția și raportul trupelor corpului I de armată; apoi se vor urca în trenul imperial. În tot timpul musica va cânta imnul austriac.

După plecarea din gară, trenul va merge cu o forțe mică viteză, așa că Împăratul se pôte observa mai bine trupele din divizia I, aședate de a lungul drumului ferat în linie de bătaie. Dl general va da explicațiunile cerute.

La Severin o companie cu musică și cu drapel va face onorurile cuvenite. 101 tunuri vor anunța venirea în gară a trenului imperial. M. S. regele României, după ce va asista la serbarea Porților de fer, se va re-întorče la Craiova unde va aștepta sosirea Împăratului Austriei. Se vor afla la gară M. S. Regele cu stat majorul său, casele civile și militare, M. S. regina cu damele de onore și AA. LL. RR. principele și principesa României cu casele lor. De asemenea toți dnii miniștri cu dōmnele, și oficerii cari nu vor fi sub arme. După ce o companie din divizia II-a de musică și drapel va face onorurile militare, trenul imperial, în care vor lua loc MM. LL. regele și regina, AA. LL. RR. principele și principesa României și dnii miniștri, va merge încet așa ca M. S. Împăratul Austriei să pôte trece în revistă trupele din divizia a II-a și elevii școlii militare din Craiova.

La gările Slatina și Pitești, unde trenul se va opri, onorurile militare vor fi date de gără de onore din divizia a II-a.

La gara de nord din capitală o companie cu drapel și musică, din divizia III-a va face onorurile militare. Dl comandant al corpului II de armată va prezenta raportul și situația trupelor. Dela gară la Cotroceni trăsările Augustilor Suverani vor fi escortate de întreg divisionul de gendarmi călări. Pe tot parcursul stradelor se vor afla pe ambele trotuare trupe de infanterie, ăr pe pietē și locuri libere escadrōne de cavalerie și baterii de artilerie.

Defilarea corpului II de armată se va face în ăiua de 17, ărele 9 dimineță pe platoul dela Cotroceni. Ambii Suverani vor încăleca dela palatul Cotroceni și vor merge până la locul de defilare, situat la spatele casărmei genului, printr'o alee de arcuiri de triumf. Terenul despre Nord și Vest al platoului va fi închis cu stēlpi decorativi legați cu frânghii.

Programul de ordinea defilării nu s'a întocmit încă.

Se va atașa corpului II de armată o brigadă de roșiori compusă din regim. 1, 3 și 4. Infanteria va avē bataliōnele compuse din 500 ămeni; Cavaleria și excadrōnele de 120 cai; Artileria avēnd regimentele de 6 baterii compuse din 6 tunuri, 1 furgon și 3 chesōne.

După terminarea defilării, la ărele 12, se va da un prând de gală la Cotroceni, ăr

la ărele 2 trenul imperial va conduce pe înaltul ăspete la fortul Chitila, unde se vor executa trageri de rășboiu cu pleșele fortului.

Linia ferată dela gara Chitila până la forturi va fi decorată cu arcuiri de triumf. La debarcare se va construi un frumos pavilion. Garda de onore va fi compusă din compania de asediu.

La ărele 5 sēra Împăratul Austriei va părăsi Bucurescii. Trenul imperial nu va intra în gara Ploiesci, ci va trece pe la ra-cordarea liniei Bucuresci-Ploiesci-Sinaia. În acel loc trupele diviziei a V-a din corpul III de armată vor fi aședate în linie de bătaie, așa ca să pôte fi observate de M. S. Împăratul din tren.

La Sinaia, batalionul de vânători va face onorurile cuvenite. După ce M. S. Împăratul va visita Castelul Peleș, va pleca chiar în acea nōpte prin Predeal.

Noutăți.

Sfințire de biserică. Teodor Cotuțiu, paroch și comitetul parochial dimpreună cu poporul român al parochiei gr-or. din Diug învită cu totă stima la serbarea sfințirii bisericiei din loc, ce se va celebra la 15 Septembre st. vechiu (27 Septembre stilul n.) a. c.

Programa

festivităților, ce se vor arangia cu ocaziunea sfințirii bisericii nou edificate, este:

1. În 13/25 Septembre a. c. primirea Excelenției Sale Înalt Preasfințitului Domn Miron Romanul, arhiepiscop și metropolit etc.
2. În 14/26 Septembre a. c. la 4 ăre p. m. inseratul cu litie prin Excelenția Sa.
3. Sēra serenadă Excelenției Sale din partea poporului
4. În 15/27 Septembre a. c. salutarea dimineții prin salve cu trēscuiri
5. Primirea p. t. ăspeți.
6. La 8 ăre a. m. începutul actului sfințirii bisericii și continuativ s. liturgie.
7. După sânta liturgie presentări la Excelenția Sa.
- La 1½ ăre banchet în localitatea de stinată spre acest scop. (De couvertă 1 fl. v. a.)
9. Petreceri populare cu dans.
10. La 7 ăre sēra petrecere cu dans pentru inteligență în favorul bisericii, la care servesece de bilet învitate. (Prețul intră-rei de persoană 1 fl., de familie 2 fl. v. a.) Alte învități nu se fac.

Se iau toate măsurile pentru confortul deplin al p. t. D. ăspeți. Buffet corespun- dătoriu cu prețurile cele mai moderate.

NB. a) Dăruiri benevole în favorul bisericiei se primesc cu mulțămītă pelângă cuitare publică.

b) Programa se va executa și în timp nefavoritriu.

c) Doritorii de a participa la banchet, sunt cu totă onorea rugați a se însinua prin o corespondență postală (în Diug, p. u. Is-pânmezō) cel puțin cu 4 ăile înainte de 15/27 Septembre, la adresa parochului.

* * *

vechi balade, adunate de cătră scumpul și neuitatul poet Alexandri, care povestesc actele de curaj și de devotament ale femeii române.

Să nu vē înșelați, vedēndu-o jucând ca o Poloneză și auzind-o vorbind ca o parisiancă. Cultura străină n'a schimbat-o.

Ea e încă aceeași soție aprinsă și ambițioasă, mama pasionată a vechilor timpuri. Ea intrunesc pe lângă aceste, alte calități tot așa de mari; ea e o delicată îngrijitoare de bolnavi. Trebuie să o vedē îngrijind pe țărani sēi ca un medic și conducēndu-și moșia ca un om de afaceri.

Femeia română nu socotesce jertfele sale. Ea le găsesce naturale. Ea a uimit pe medicii străini în rășboiul dela 1877.

Ea se lipsese de tot pentru a da o educație copiilor sēi. Ea e naivă și viclenă nepăsătoare, cel mai bun prieten al bărbatului său și cel mai îngrozitor vrășmaș al lui, îndată ce sunt în dușmănie. Alexandri ăice că sōrele cantă să pētrundă pe sub ciucurii lungi a negrelor lor gene spre a lăsa flacăra sa în marele lumini a ochilor lor. Limbagiul lor e bogat și înflorit ca toate limbagiurile Orientului, mărinișia lor nu le îngădue nici odată

a ține socoteli. Inima le biruește în totdeuna.

Larga brobōdă care le învêlue, cu austerale de îndoitori, dă trăsăturilor și mișcărilor sale o măreție antică; și maternitatea îi pune pe frunte o diademă invizibilă.

„Mama mea, măicuța mea!“ era strigătul rănișilor în timpul lungelor ăile și nopți de suferință. Dar își găseau la căpătăiul lor cui să adreseze suspinele lor.

Nici una n'a rămas în urmă. Mamele de bună familie au părăsit eleganța și mângăirea bărbatului spre a se aședa într'o colibă, lângă sala unde gemeau rănișii; frumōsele dame de lume țineau în brațele lor pe sērmanii Turci, cari mureau de tifos negru, cea mai îngrozitoare din toate bōlele molip-sitoare.

Nu se observa nici slăbiciune, nici dare înapoi, nici șovăelă. Infruntă infecțiunea și merg să îngrijască pe copilul bolnav de difteră sau de scarlatină a prietenei nebulă de frică.

Copilița română, în vîrstă de doi ani, cu mari ochi melancolici sub pērul cel negru, cu un limbagiu limpede și curat, e de o precocitate surprindătoare. La vrîsta de 5 ani,

ea, e mica mamă a fraților și a surorilor sale. La opt ani e aprōpe o fată mare. Ea nu se mai mărită la doispredece ani fiind-că legea nouă o opresce, atunci ea se apucă în schimb de studiu, trece bacalaureatul, se face doctor; căci trebuie o ășire prisosului care se frământă sub aceste plete bogate, sub aceste mari sprāncene cumini și încântătoare.

Sunt patrușeci de ani, când intrând într'un salon rămāneai surprins că nu găsesci decă frumuseți perfecte.

Dar atunci viața era simplă. Astădi ea a devenit grea. Fetite de ăcece ani împăr-tășesc deja grija părinților lor și seiu prea bine că lucrurile nu sunt așa de frumōse în acēstă lume.

Jertfele și suferințele pôte sunt folosito-re spiritului, — fie, — dar de sigur vătē-mătoare desvoltării corpului care nu mai crește ca o frumōsă flōre fără de grije și liniștită, fără a mai vorbi de plăcerile lumesci ce nu se cunoșteau altădată și care au ajuns tot așa de amețitoare și tot așa de luxōse ca și în celelalte țări.

Dar e cu neputință a se opri, mai ales în o țără care a făcut sforțări supraomenești pentru a fi într'un timp așa de scurt la ni-velul de desvoltare a celorlalte țări. Fatal

trebuie să cadă în multe greșeli, să lunece pe marginea multor prăpăstii, să se înămōlescă în primejdi neprevēdute. Vitejul v'au cuprins, scumpele și mult iubitele mele Romānce pe care eu v'am studiat cu totă puterea mea, cu tot sufletul meu și pe care eu mē bizui în viitor, voi cari n'ați lăsat a se scufunda țara vōstră de atâtea invasiuni, voi fi veți da încă mame nobile și mândre avēnd în ele totă seva acestui pāmēnt bogat și producător care le-a purtat și hrănit.

Mame romāne! voi, care ați plāns atâtea când ingerul destructor a trecut peste noi cosindu ne familii întregi, răpindu-vē tot ceea-ce voi iubeați, voi, care ați luptat ca să faceți din fii vōstri ămeni, voi care nu dați înderāt când e vorba de a înainta, mame romāne, viitorul e în mâinile vōstre.

Din măruntaele vōstre renasce acēstă țără, a cărei ursită viitoare nu se scie, dar care trebuie să dea nota sa în concertul civilizațiunei europene.

Mame romāne, păditōre a celor mai scumpe comori, vouē vē e încredințat aceste māni pentru care atâtea vēcūri au luptat și au suferit.

Școlile române din Brașov. „Gaz. Trans.” scrie: În ședința de Joi a delegațiilor școlare, la propunerea Eforiei s'a ales cu unanimitate de profesor ordinar la gimnaziul rom. ort. din Brașov Dr. Valeriu Brănescu, și s'a luat la cunoștință angajările de profesori suplenți ale dlor I Baptist Boiu, Pompiliu Dan, Iordan Popovici, Tim. Popovici, (pentru muzică), Aurel Ciorțea, P. Roșca (pentru gimnastică), și de suplinitor pentru francesă a dlui I. Pricu. — În ședința de Vineri a Eforiei s'a mai angajat dl Ioan Priscu de învățător suplenț la școala normală paralelă.

La școlile din Blăș. Cetim în „Unirea”, că la școlile din Blăș, adică în gimnaziu, preparandi, normale și școlă de fete cu începutul anului școlar 1896/97 s'au înscris cu totul 793 școlari. Înscriserile la școlile elementare de băieți și fete încă nu s'au încheiat.

Archimandrit osândit. După cum se anunță din Zimony tribunalul d n Belgrad a condamnat la patru ani temniță pe archimandritul Pelagits, fiind că a fost exmis un manifest, ce conținea principii socialiste.

„Kološvár” despre Weigand. Sub titlul „agitator valach-german în Cluș” „Kološvár” din 15 a l. c. scrie următoarele: „Un anumit domn din Lipsca, cu numele Weigand se încercă de o vreme încercă în Ardeal. Trăiește din banii Ligei din București, și ca resplăță propagă calumniile valache în presa germană. Eri s'era domnul Weigand a sosit în Cluș și în sala de mâncare a hotelului central a cinat în societatea inteligenței valache din loc. În societatea era și un oficial comitatens și unul dela judecătoria reg. Muzica lui Csikai trăgea cu caldura cântărilor valache, încă mai bine și mai cu inimă, decât obiceiurile a executat cântecele magiare. La despartire societatea a strigat „se trăiește” domnului Weigand, care și ziua de azi va petrece-o aici. Când a umblat domnul acesta în Alba-Iulia, primarul de acolo i-a pus la dispoziție un comisariu de poliție ca gardă stabilă, pentru-că a avut motiv a se îndoi, că „savantul” german (care de altcundă vorbese că mină limba valachă) exclusiv „cu scop științific” umblă prin Ardeal. Poliția clușană respectă cu mult mai tare dreptul de ospitalitate, ca primarul din Alba-Iulia. Cu toate acestea mai că domnul primar are drept. În adevăr e de compătimit creierul, în care se poate plămădi o astfel de — „cumințenie”.

Șcandalul dîlei. Locul scandalului a fost piața orașului Zala Egerszeg, ăr eroii scandalului cavalerii Iosif Csesznák, avocat în Perlák și Emerik Svastics, locotenent de husari și fiul fostului fișpan al comitatului Zala, Svastics Benő. Antecedentele: Advocatul Csesznák a scos încă la începutul acestui an la ivelă unele lucruri compromițătoare pentru fișpanul Svastics, în urma cărora acesta a și fost suspendat din postul său. De atunci avocatul Csesznák era totdeauna pregătit de luptă, fiindcă i-s'a promis a bătaie publică, unde va fi învins.

În Zala-Egerszeg era tîrg de țără. Pe piața acestui oraș, în mijlocul mulțimei de țărani, punct la 12 ore din zi întâlnește locotenentul Svastics, pe adversarul său Csesznák. Locotenentul își scotea sabia din tecă și începe cu o furie nebună a lovi în față pe Csesznák, până când îl doborea la pămînt. Advocatul prima dată nu și-a dat bine seama despre cele ce se întîmplă fiind atacat pe nesimțite, acum însă vîdînd, că aici e vorba de o luptă pe viață și moarte, și reușește puțurile și îi succede, ca să și scotă din buzunari revolverul, care era în tot timpul gata de foc și trage un glonț în pieptul voinicului locotenent. Acesta vîdîndu-se acum rănit se infuriază și mai mult și din nou se aruncă asupra avocatului Csesznák, când un al doilea și al treilea glonț de revolver îl culcă scaldat în sânge.

Acest scandal a decurs în mijlocul unui tîrg de țără, la anul millenar, și la anul Domnului 1896, între un locotenent de husari și un avocat.

Acestea ne arată eclatant gradul de cultură intelectuală și morală a lor doi indiviți, ce stau pe trîpta primă a societății nației cavaleresci. Și demoralizați și sîlbateci.

Români la milleniu Aflăm în cel mai recent număr al lui „P. N.” că Românii din comitatul Caras-Severinului continuă a excela prin purtarea lor necorectă. În cîrînd vor mai peregrina la expoziția millenară două grupe. Cea dintîiu va fi în 23 Sept. în Pesta unde va sta două zile. Din cercurile: Făget și cel mureșan se vor recruta total 420 inși. Al doilea și cel mai mare grup va sosi la 3 Oct. și va fi compus din 720 de inși, între cari 36 preoți și învățători; ei sunt din cercurile: Timiș, Orșova, Bogot și Teregoval. Ei vor aduce cu sine muzică și jucători, cari vor executa călușeria O păreche tineră încă va fi în societatea acestă, care se va cununa la expoziție. Dacă sunt adevărate aceste sciri apoi ele aruncă o lumină tristă mai ales asupra preoților și învățătorilor din acele părți, cari sunt chemați a conduce poporul.

Publicațiune. În sensul §-lui 25 din art. de lege XXI din anul 1886 se aduce la cunoștință publică, cum-că comisiunea verificătoare chemată de a rectifica lista membrilor viriliști (celor mai mari contribuabili) ai comitetului municipal își va ținea ședințele în cancelaria protonotariului comitatens în Sibiu în 22, 23 și 24 Septembrie a. c., ca în zilele amintite lista menționată va fi expusă intuițiunei publice, și se pot face reclamații pentru înducere întrînsa.

În sensul §-lui 27 din citatul art. de lege se provacă toți aceia, cari voiesc a profita de favoarea §-lui 26 al legii menționate ca în decursul ședințelor s'și documenteze îndreptățirea verbal sau în scris, căci în cazul contrariu vor rămănea de astădată lipsiți de favoarea §-lui 26, de a li se socoti dublu contribuțiunea.

Conspectele de dare dela perceptorat cari servesc de basă la rectificarea listei virilistilor, sunt expuse în biroul protonotariului și din ziua de astăzi până în 21 Septembrie inclusive se pot face reclamații contra acelora. Lista virilistilor statorită se va afișa în 25 Septembrie a. c. la casa comitatului și se va expune intuițiunei publice în decurs de 15 zile în cancelaria protonotariului comitatens; recursurile contra ei se pot subscrerne în termenul acesta la comisiunea revizătoare permanentă.

Sibiu, 12 Septembrie 1896.

Gustav Reissenberger,
vice-comite.

Magiarizare de nume în masse. Societatea pentru magiarizarea numelor lucră din repoteri, ca oficialii de stat din incidentul milleniului se și magiarizeze numele. Apelul societății e spriginit cu căldură de cereurile oficiale. Așa d. e. mai pe urmă direcțiunea căilor ferate a provocat pe oficialii săi, să se asocieze cât mai mulți la această mișcare.

Dinamitarzi prinși. Poliția din Bruxella a descoperit în zilele aceste un depozit întreg de bombe și mai multe sute chi-lograme de dinamită. Acest depozit era proprietatea mai multor anarhisti englezi, cari — după cât s'a putut constata — au complotat un atentat în contra Țarului, când va ajunge la Balmoral. Telegramele ce sosesc din Bruxella anunță: că doi dinamitarzi au fost prinși în Rotherdam, ăr alți doi în Londra. Toți aceștia purtau, cu sine mașina pentru pregătirea corpurilor explosive. Numele celor prinși în Rotherdam este: Wallace și Haines.

Programul examenului final, ce se se va ține la 15 Octobrie 1896, la 8½ ore a. m. în școala agronomică a comitatului Sibiu, în privința aptitudinii învățăcelilor în lucrările economice:

a) Lucruri de mîna.

1. Taierea de năpi și nutrețe în diferite extensiuni.
2. Mulgerea vacilor.
3. Înhamarea și prinderea la car a cailor și boilor.
4. Cositul.
5. Scoterea și curățirea napilor de zăchar și de nutreț.
6. Săparea cu plugul de săpat Gruben.
7. Sămănatul cu mîna și cu mașina de sămănat.
8. Scoterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor.
9. Demonstrarea diferitelor sisteme de altoire la pomi.

b) Lucrări cu vite:

1. Stratul cu plugul universal Sack și anume a) cu plugul singur; b) cu tăetoriul înainte; c) cu plugul pe două bresde; d) cu plugul pentru afundime; e) cu unelte de curățit; f) cu unelte de grămadit; g) cu extirpatoriul h) cu făcătoriul de gropi.
2. Aratul cu plug schimbător.
3. Săpatul și grămaditul cu „Planet” junic.
4. Grăpatul.
5. Sămănatul cu mașina de sămănat.
6. Preiucrarea cănepei cu mașina.

Sibiu, la 10 Septembrie, 1896.

Președintele comisiunei economice a comitatului Sibiuului.

Reissenberger,
vice-comite.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Despre Românii din Ungaria

de
Petr Vancu. *)

Introducere.

Am așteptat timp îndelungat, ca cineva se scotă la ivelă, se aducă la cunoștință lumii, care nu este încă destul de orientată, ca să știe că nu numai în Ardeal locuiesc Români mulți, ci și în Ungaria, ba, poate tot așa de mulți ca în Ardealul oficios de azi.

Alte națiuni și cunosc pe conaționali lor se locuiescă aceștia în cele mai depărtate țări și în comunele ori catunele cele mai neînsemnate. Li știu câți sunt, cum se numesc locuințele lor, cunosc ocupațiunea lor și, cu un cuvînt toate împrejurările sociale și familiare.

La noi nu.

Să știe, că în cutare stat ori provincie atîția și atîția Români sunt, și și acel număr de tot dubios.

Vîdînd, această trecere cu vederea ori chiar nepăsare, am cugetat să dau publicității românesc studiul de față, care deși nu este chiar de tot exact dar cred, că va suplini încălta lipsa ce s'a simțit până acum.

I. Situație și hotarele.

Dacă vom privi harta Ungariei, vom vedea mai la mijlocul ei un ținut, care la „Nord” și „Vest” se mărginește cu riul Tisa la Sud cu Dunărea dela împreunarea ei cu Tisa până la Orșova (Rușava) o linie, oblu spre Nord până la comuna Lacul negru (Fekete tó) lângă Crișul repede, ăr de aici spre Nord-Ost, până la creștetul muntelui „Gutinel” și de aci spre Ost până la isvoroale Tisei, linia această va forma hotarul Ostic și Sud-Ostic a acestui ținut, care se formeză din vechile provincii Bănat, Crișana și Marmăția.

Ținutul acesta, în partea lui ostică e muntos. Munții fac parte din „catena Carpaților” și se estind spre Vest în forme de coline. Partea cea mai mare a grupelor din acești munți au numiri românești. Între aceste grupe mai însemnate sunt:

a) Munții Marmăției, sub care numire se înțeleg ramul Carpaților din comitatul Maramureș. Cu acestea stau în legătură Gutinel sau munții Vestici ai Marmăției cari se estind între Tisa și Someș.

Min acești munți isvorește rîurile Tisa, Viscol și Borșa.

b) Munții Meseșului, se află între Someș și Crișul repede.

c) Munții Metalici și Dealul Craiului se află spre Sud dela Crișul repede și sunt părți din așa numiți: Munții Bihorului sau munții Apuseni. Din aceștia isvorește Crișurile. Între Crișul Negru și Alb se întind munții Muma Codrul, între Crișul Alb și Mureș munții Droica, cari de altcundă sunt de puțină însemnătate, în ce privesc înălțimea.

d) Munții Rusca se află spre Sud de Mureș.

e) Munții Siminic se află între riul Timiș și Dunărea.

Călătorul privind acești munți și asemnându-i cu celelalte ramuri ale Carpaților

*) Reproducem din acest valoros studiu publicat în „Buletinul societății geografice române” din București, unele părți cari sunt de interes comun.

rămăne uimit. Până când aceștia se ridică ca niște mușinoe gigantice, singuratici și iso-lati unul de altul, după-cum se pôte vedea în munții apuseni dintre Arieși, Ampoi și Mureș, ori se curmă în rîpe înfiorătoare, s'au se ridică în stînci colosale, ce par-că vreau să se avînte de asupra norilor; pe atunci, în partea Ungară (Bănat și Crișana) munții se finesc în dealuri și coline.

Excepție face ținutul dela Siria (Világos) până la Radna (Radna Lippa) și ținutul din jurul Verșetului — unde cotele munților — spre șes sunt aproape verticale.

Șesul produce tot fel de cereale, și încă în așa cantitate de e în stare să susțină întrîga țără, pe mai mulți ani.

Colinele și delurile sunt plantate cu vii și cu tot felul de pomi nobili cari aduc populațiunii un venit îmbelșugat și o hrană îndestulătoare.

Munții sunt acoperiți cu păduri seculare; ăr internul lor cuprinde o mulțime de metale, ca aur, argint, aramă, apoi fer, sare, cărbuni de pîtră și alte minerale de preț.

Șesul, această masă imensă își are puține asemenea pe teritoriul Europen. Deși în asemănare cu altele, extensiunea nu se pôte numi mare, dar e cel mai frumos, cel mai regulat, aproape peste tot locul e asemenea, fără întreruperi, fără văi, care s'și strică forma. Peste nivelul mării Adriatice se ridică în Bănat dela 70—85 m. afară de colinele dela Alibunar, cari ajung la 130, 110 m. Mureș și Crișul Alb, ajunge dela 90—110 m. ăr între Crișuri, Someș și Tisa diferenză între 80—120 metri.

În timpul verei, când sunt căldurile cele mari, se pôte observa fenomenul „Fata morgana” care de multe-ori înșela pe călătorii ce fac călădă între comunitățile depărtate delaltă făcîndu-le rădăcască.

Despre acest șes spun istoricii că în timpurile vechi au fost acoperit cu apă, formînd „mare”. Pôte, pe unde acum sunt frumoșele orașe și sate de pe câmpia Ungariei, înainte cu două mii de ani vor fi umblat popoșele antice cu năile.

Că toateși sunt adevărate spusele istoricilor, ne încredințăm natura locului. Pe unde pămîntul e mai ridicat, solul dela suprafață până la afundime de 5—6 metri constă din petriș și nêsip; ăr pe alte locuri chiar din nêsip volant. Pe locurile mai jôse — cu deosebire în apropierea Tisei — se află bălți și mocirole nestrăbătute, despre cari se crede că n'au fund. Mulți curioși, vîind se cerce-teze acele locuri, au plătit cu viața cute-zanța lor.

Cu totă străduința statului, de a regula cursul Tisei și a celorlalte rîuri afluențe, acele nefericite locuri nu s'au putut seca. Și și astăzi cuprind teritorii destul de vaste în unghiul format de cursul Tisei și Mureșului.

(Va urma).

Diverse.

O istoriă instructivă. Faptul s'a întîmplat în Anglia, în această țără a moravurilor bune, a sistemelor de educațiune și romanțelor morale. Un diariu englez a publicat mai zilele trecute un avis de următorul cuprins: O damă bolnăvicioasă caută o conversătoare. Condițiunile: Să fie casnică, să se pricépă la arta muziceii, să aibă manieri plăcute și exterior simpatice. Sculare de dimineță și desteritatea în îngrijirea de morbos e prima recerință. Concurența corespunderă acestor condițiuni va avea totă plăcerea și liniștea dorită. După câteva zile dama primi dela postă o coră în care era împachetată o mătă albă, avînd la grumădi o epistolă cu următorul cuprins: „Domnă! La avisul Dvostre vă fac plăcerea trimițîndu-vă o conversătoare corectă. E crescută casnică și știu mărloia după toate regulile artei muzicale; se scolă de dimineță și are manieri cuviincioase, și după afirmările celor demni de creșmînt, exteriormente încă e destul de frumoasă. Ca îngrijitoare și-a câștigat praxă destul de mare, încât familia sa constă de din numeroși membri, singură și-o a crescut și educat. La plată nu reflecteză. Pentru liniștea și plăcerea ce o va afla la Dv. va fi mult recunoscătoare”.

Loterie.

Mercuri, în 16 Septembrie n. 1896.

Sibiu: 16 77 6 84 43

[124]

2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din comunele bisericesci mai jos însemnate în protopresbiteratul Făgărașului se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare și anume:

1. Berivoi-mici, salar anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.
2. Comana inferioară, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
3. Dridif, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
4. Galați, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
5. Grid, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
6. Herseni, salar anul 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
7. Hurez, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
8. Ludișor, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
9. Păreu, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
10. Perșani, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
11. Riușor, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
12. Rușar, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
13. Sâmbăta inferioară, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
14. Sâmbăta sup. apus., salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
15. Sâmbăta sup. răs., salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
16. Șercăița, salar anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne.
17. Șinca-nouă, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.
18. Șona, salar anual 300 fl. cuartir și lemne.

Concurenții au a-și subscrerne suplicile lor instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Făgăraș, 16 August 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al Făgărașului în conț. cu respect. comitete parochiale.

Iuliu Dan, protopresb.

Nr. 233/1896.

[120] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiilor învățătoresci la școlile gr.-or. române din mai jos semna-tele comune bisericesci ale protopresbiteratului Murș-Oșorheiului se escrie concurs și anume:

1. Laslăul-român, cu salar anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlii și folosința grădinei școlare.
2. Medesfalău, cu salar anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlii și folosința grădinei școlare.
3. Petea de câmpie, cu salar anual de 300 fl., locuință în edificiul școlii și folosința grădinei școlare.
4. Șoimușul român, cu salar anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlii și folosința grădinei școlare.

Informațiuni mai ample despre starea acestor școle, modul de plătire al salariilor ș. a., se pot lua dela subsemnatul protopresbiter, cum și dela autoritățile bisericesci în fața locului.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor bisericești noastre, se se adreseze în termen de 30 zile dela prima publicare către subsemnatul oficiu protopresbiteral.

M.-Oșorhei, 6 August 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al Murș-Oșorheiului.

Nicolau Manegăuțiu,
protopresbiter.

Nr. 332/1896.

[107] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Saschiz, cu salar anual de 300 fl. și anume: în bani 230 fl., trei stângini de lemne cu 18 fl., în

naturalii 16 fl., din pământ arătoriu și de cosit 36 fl. pe lângă cuartir gratuit.

2. Bundorf, cu salar anual de 300 fl. cuartir și grădină.

3. Iacul român, cu salar anual de 300 fl.

4. Șard, cu salar anual de 300 fl., și anume: 150 fl. în bani, din pământ 100 fl., din naturalii 20 fl., lemnele de foc cu 30 fl., pe lângă cuartir și grădină.

5. Hendorf, cu salar anual de 300 fl. cuartir și grădină.

6. Hetur, cu salar anual de 300 fl. și anume: în bani 280 fl., lemne de foc cu 20 fl., pe lângă cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre unul din posturile învățătoresci susmenționate, au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Dela concurenți se cere a se prezenta în o Duminecă ori sâmbătă la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Sighișoara, 26 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 32/896

[128] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci cl. primă și a II-a dela școala confesională gr. or. română din comuna Bendorf se publică prin această concurs cu termen de 8 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acestea posturi sunt:

1. Pentru postul dela școala primă învățătorul (dirigent):
a) din cassa alodială în rate lunare decursive 200 fl.;
b) din repartițiune dela poporeni de ambele confesiuni 100 fl.;
c) grădina recerută și cuartir în natură.
2. pentru postul al II-lea.
a) conform rescriptului înaltului ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică ddo 16 Iuniu Nr. 24546/896 dela regim: 160 fl.;
b) din repartițiune dela poporeni de ambele confesiuni 140 fl.;
c) grădină și cuartir în natură.

Refectanții la acestea posturi vor avea a-și așterne suplicele de concurs instruite conform normelor din vigoare în termenul legal prea onoratului oficiu protopresbiteral gr.-or. al tractului Agnita: Rev.-rendis. Domn administrator prot. Nicolae Moldovan în opidul Nocrich, având totodată a se prezenta în persoană înainte de expirarea concursului spre a-și documenta desteritatea în cele rituale precum și calificațiunea practică.

Bendorf, în 18 August v. 1896.

Nicolau Gavrea,
președinte.

Membrii comitetului parochial, ca senat scolariu:

Nicolae Popoviciu și Iosif Basarabă prin Gavrea, Iosif Lungociu. Ion Albu, Ioan Gligor Pop, Iosif Bucșa.

Nr. 420/896

[127] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din Târlungeni, tractul protopresbiteral al Brașovului se escrie concurs cu termen până la 10 Septembrie a. c.

Salar în bani 200 fl. și 100 fl. venit cantoral.

Concurenții vor avea a se prezenta în una din Dumineci sau sâmbători spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericești.

Doritorii de a ocupa acest post se-și așternă petițiunile concursuali instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresb. în termenul deschis.

Brașov, în 13 August 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 305 protopresb. 1896

[132] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesci mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Dârlos, cu salar anual de 300 fl. din repartiție, cuartir și lemne de foc.
2. Ernea săs. cu salar anual de 309 fl. din repartiție, cuartir și lemne de foc.
3. Frâua, cu salar anual de 300 fl. din repartiție, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare, până la termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Mediaș, 13 August 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al Mediașului.

Romul Mircea,
adm. protop.

Nr. 433/896.

[130] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din mai jos însemnate comune apartinătoare tractului Lupșei, se escrie concurs cu termenul până în 13 Septembrie a. c. v.

1. Bedeleu, cu salar anual în bani 250 fl., 50 fl. în naturale, cuartir și lemne de foc.
2. Sălcuia de jos, cu salar anual în bani 300 fl., cuartir și lemne de foc și folosirea grădinei.
3. Sălcuia de sus, cu salar anual în bani 300 fl., cuartir și lemne de foc și folosirea grădinei.
4. Căcova Jeri, cu salar anual în bani 300 fl., cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei.
5. Ocolișul-mic și Buru, dela fie-care câte 150 fl., laolaltă 300 fl., cuartir și lemne.
6. Lunca și Vidolm, câte 150 fl. dela una, cuartir și lemne.
7. Șasa, cu salar anual de 300 fl.
8. Ofenbaia, cu salar anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și 400⁰ grădină.

Toți concurenții au să se prezenteze în o Duminecă sau sâmbătă spre a-și dovedi desteritatea în cântări și tipic.

Doritorii de a ocupa unul din acestea posturi au a-și așterne cererile de concurs în termenul de mai sus la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Ofenbaia, în 13 August 1896.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 132/896.

[133] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din mai jos numite comune, în protopopiatul Geogiului II., se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Almașul mare, salar anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.
2. Băcăinț, salar anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.
3. Bozeș salar anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.
4. Cibu, salar anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Geogiul-inferior, salar anual 300 fl. și cuartir.

6. Gload-Nădăștia, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.

7. Homorod, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.

8. Mada-Steuni, salar anual 300 fl. și cuartir.

9. Mermezeu-Văleni, salar anual 300 fl. și cuartir.

10. Renghet, salar anual 300 fl. și cuartir.

11. Săcărâmb, salar anual 360 fl. în rate lunare anticipative din casa bisericești.

12. Vărmaga, salar anual 300 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs instruite conform legilor din vigoare în termenul preclus subsemnatului oficiu.

Săcărâmb, (Nagyág) 10 August 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Geogiul II.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 307/896

[136] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele însemnate mai jos se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Bacea cu filia Cues cu salar anual de 300 fl., repartiția în popor, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

2. Cărmăzenesci, cu filia Dănulesc, cu salar anual de 300 fl. și anume: a) bani din repartiție 236 fl.; b) din cameta împrumutului dela stat 64 fl., cuartir în edificiul școlii, lemnele de încălzit și folosirea grădinei de legumi.

3. Gothatea, cu salar anual de 300 fl., și adevă: a) folosirea a 12 jugere de pământ arătoriu și fâneați 200 fl., b) una grădină intravilană 35 fl., c) în bani gata 35 fl., și d) lemne de foc 3 stângeni computeate în 30 fl.

4. Uleș, cu salar anual de 300 fl., repartiția în popor și cuartir liber.

Dela refectanții la aceste posturi să recere se se prezenteze până la alegere în vr'o Duminecă ori sâmbătă la biserică din comuna, la care a concursat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericești și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire al salariului.

Învățătorul ales la vreuna din aceste școle e datoriu să țină prelegerile în școala de repetiție împreună cu instruirea în cântările bisericești, va fi obligat a cânta Dumineca și sâmbătoarea în strană având a conduce cu școlarii și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Ilia, la 21 August, 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Iliei în conțelegere cu comitetele parochiale.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Vineri

se află

Pești proșteți

de vânzare la

Neuman,

Reissenfelsgasse Nr. 11.

[139] 1-1